

Barnombudsmannens årberättelse 2025

LAPSIASIAVALTUUTETTU
BARNOMBUDSMANNEN

Barnombudsmannens årsberättelse 2025

Katja Mettinen och Elina Pekkarinen (red.)

Barnombudsmannens byrås publikationer 2026:5

ISBN (pdf): 978-952-400-323-0

ISSN (pdf): 1798-4009

Visual planering: Suunnittelutoimisto Tammikuu Oy

Bilder: Barnombudsmannens byrå

Till statsrådet

Barnombudsmannen lämnar statsrådet en berättelse om sitt verksamhetsområde i enlighet med 3 § 1 mom. i lagen om barnombudsmannen.

I början av berättelsen finns barnombudsmannens förord och ställningstagande. Därefter innehåller berättelsen en sammanställning av barns och ungas synpunkter på utbildningens jämlikhet. I slutet av berättelsen beskrivs verksamheten av barnombudsmannens byrå 2025. Berättelsen är mer koncis än vanligt eftersom barnombudsmannen i sin riksdagsberättelse 2026 publicerade en mer omfattande bedömning av tillgodoseendet av barnens ställning och deras rättigheter samt av Finlands lagstiftnings förhållande till FN:s konvention om barnets rättigheter.

INNEHÅLL

Förord	5
Situationen för hemundervisning och barn i hemundervisning måste utredas	8
Utbildningens jämlikhet som tyngdpunktsområde 2025	11
Barnens synpunkter på utbildningens jämlikhet	14
Barnombudsmannens verksamhet 2025	19
Barnombudsmannens strategi 2025–2029: En ansedd och hållbar barndom	21
Barnombudsmannens år 2025	22
Barnombudsmannen bedömer hur barnets rättigheter tillgodoses	23
Barnombudsmannen följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter	27
Barnombudsmannen skapar nätverk och bygger upp kontakter mellan olika aktörer	35
Barnombudsmannens byrå	39

Förord

”Jag vet inte hur det är med er, men jag tyckte att 2025 kändes som minst tre år långt.”

En journalists e-postmeddelande i december 2025

En erfaren journalists budskap fångar en känsla som många delar när de tittar på året som gått. Det kokar i världspolitiken. Stormaktspolitiken skakar världsordningen, som man under de senaste veckorna har fruktat att ska kollapsa helt. Utöver de pågående konflikterna har det uppstått nya oroligheter som civilbefolkningen lider mest av. I Ukraina fortsätter anfallskriget att vara grymt samtidigt som den stränga kölden plågar människorna. I Iran slår diktaturen ned upproret med ytterst brutala metoder. Det finns bara få ljuspunkter. Det faktum att våldet i Gazaremsan upphör innebär för människorna i området åtminstone en tillfällig andningspaus.

I hemlandet befinner sig statsekonomin i en lågkonjunktur, arbetslösheten ökar och människors utsatthet växer. Andelen barn som upplever materiell brist har mer än fördubblats från knappt fyra procent till hela tio procent. I flera välfärdsområden och många kommuner sparar man på sätt som särskilt märks i vardagen för barnfamiljer som behöver stöd. Köerna till utdelning av mat ökar. Hela nationen väntar med andan i halsen på när den efterlängtrade tillväxtperioden ska börja. Kvartal efter kvartal ser ut att glida längre bort.

Tuffa tider i barns och ungas vardag syns i form av ökad ojämlikhet. En del barn och unga fortsätter sitt liv som tidigare, kanske till och med i rymligare kvadratmeter och en mer stabil ekonomi. Problemen hopar sig allt mer till en liten del av barnbefolkningen. Dessa barnfamiljer förenas av fattigdom, låg utbildning, hälsoproblem hos familjemedlemmar och social utslagning. Problemhärvan är ofta förknippad med bristande språkkunskaper, isolering och utanförskap i det finländska samhället. Arbetslösheten har också drabbat fler personer med invandrarbakgrund än andra. När utslagning förenas med aktiv diskriminering av den omgivande gemenskapen är situationen mycket skadlig för de växande barnen. Vid de Unga rådgivare-möten som vår byrå ordnat har barnen själva lyft fram rasism, diskriminering och mobbning mot barn med invandrarbakgrund, som också har konstaterats i enkäten Hälsa i skolan och i andra undersökningar.

År 2025 fördjupade sig barnombudsmannens byrå i jämlikhetsfrågor inom utbildningen. Temat lyftes fram som viktigt när vi föregående år satte oss in i utbildningsfrågor. Vi granskade jämlikhetsproblem ur såväl barns och ungas som experters och yrkespersoners perspektiv. Vi behandlade ämnet i den nya barnombudsmannadelegationen, besökte Kotka, Kuhmo, Ristijärvi och Åbo för att träffa barn och unga, mötte tiotals intressentgrupper kring ämnet och redigerade en artikel om ämnet i berättelsen som publicerades i februari och överlämnades till riksdagen. Under året framträdde en bild av ett djävulskt svårt problem där individens egenskaper kombineras med fenomen som familjebakgrund, bostadsort, kamrattryck samt utbildning och ordnande av stöd. Vi berättar mer om temat i följande kapitel.

Den kokande världen har också synts i barnombudsmannens arbete som en ökning i det internationella arbetet. Fram till september var jag ordförande för Europeiska barnombudsmannanätverket ENOC och höll föredrag i Europaparlamentet och Europeiska kommissionen. Under året ordnade ENOC ett vårseminarium i Luxemburg, ett ungdomsforum i Kroatien och en årskonferens i Rumänien. De nordiska barnombudsmännen träffades i Köpenhamn, där jag också berättade om läget med barnens rättigheter för Nordiska ministerrådet. Internationella Unicef koordinerade ett nätverksmöte i Ungern i syfte att skapa ett globalt nätverk av barnombudsmän. Centralasiens Unicef och ländernas barnrättsaktörer i samarbete med OSSE bjöd in mig som representant för ENOC till sitt första egna forum i Uzbekistan. Även om man under mötena uttryckt stor oro över situationen för de mänskliga rättigheterna och barnets rättigheter har det varit tröstande att se hur kompetenta och ihärdiga försvarare barnen har på olika håll i världen. Jag anser att det är viktigt att Finland är aktivt i det internationella barnrättsarbetet även i fortsättningen.

I februari 2026 överlämnade vi till riksdagen en berättelse om läget med barnets rättigheter i Finland. I verket beskriver sakkunniga inom olika områden situationen i barnpolitiken, social- och hälsovårdsreformen, studerandehälsovården, förtvivlansdöd, jämlikheten inom den grundläggande utbildningen och barnets rättigheter i Finland under de senaste fyra åren. Eftersom detta verk i stor utsträckning täcker de frågor som vanligtvis behandlas i vår årsrapport är denna årsrapport mer koncis än under tidigare år. Vi behandlar kort årets tyngdpunkt, det vill säga utbildningens jämlikhet och de observationer som vi har gjort i anslutning till den. I vårt ställningstagande föreslår vi att situationen för hemundervisningen och de barn som deltar i den utreds noggrant. Dessutom berättar vi vilka åsikter barn och unga på olika håll i Finland har delat med oss om utbildningens jämlikhet. I slutet av berättelsen berättar vi om innehållet i vår byrås utlåtanden och beskriver de centrala nyckeltalen för vår verksamhet.

År 2025 har varit en riktig prövning. Mitt i utmaningarna och tempot har arbetets mening och meningsfullhet gett en välbehövlig förankring. Försvarandet av barnets rättigheter är för närvarande mycket krävande och viktigt. Man måste medvetet värna om sin egen sinnesfrid. Mitt i all turbulens har jag fått beundra min professionella byrås ihärdiga och orubbliga prestation. Tack till kommunikationsexpert Annaleena Aira, jurist Merike Helander, administrativ assistent Mari Laitinen, överinspektör Katja Mettinen, jurist Jenni Saukkola, specialforskare Terhi Tuukkanen och

jurist Sonja Vahtera för allt ert arbete med byråns och barnets rättigheter. Ett särskilt tack till Katja och Annalena för skriv- och redigeringsarbetet i denna berättelse.

I Jyväskylä 2.3.2026

Elina Pekkarinen

barnombudsman

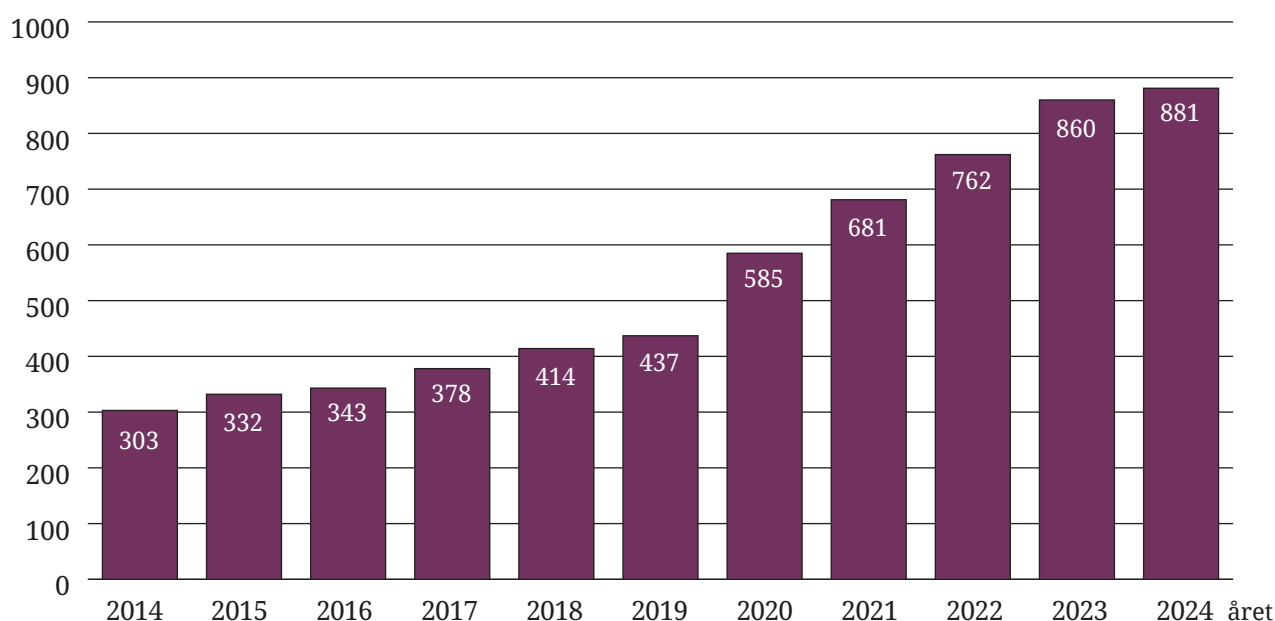

Barnombudsmannens ställningstagande

Situationen för hemundervisning och barn i hemundervisning måste utredas

Under de senaste åren har klart fler barn än tidigare övergått till hemundervisning. Myndigheterna saknar en exakt uppfattning om varför man övergår till hemundervisning, hur undervisningen genomförs, hur hemundervisningen övervakas eller hur barnen i hemundervisning mår. Hemundervisningen kan äventyra tillgodoseendet av barnets rättigheter.

I Finland innebär läroplikten inte skoltvång, utan det räcker att barnet får kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningen. I praktiken kan barnet genom vårdnadshavarens anmälan flyttas till hemundervisning. År 2024 studerade 881 elever inom den grundläggande utbildningen i hemundervisning. Hemundervisningen blev vanligare särskilt under coronaåren och antalet barn i hemundervisning har nästan tredubblats under tio års tid.¹

Figur 1. Personer som studerat i hemundervisning 2014–2024. Statistikcentralen.

¹ Statistikcentralen (2026). [Av personer i läropliktsåldern vid andra läroanstalter än i grundskolan, 1990–2024](#).

Orsakerna till att man väljer hemundervisning och situationen för barn i hemundervisning är okända

Det finns knappt någon alls inhemsk forskning om hemundervisning.² Enkäten som genomfördes av Suomen Kotikouluyhdistys ry 2023³ besvarades av 119 hemlärare. Enligt dem är de vanligaste orsakerna bakom hemundervisningen faktorer med anknytning till barnets välbefinnande. Hemundervisningen upplevdes bl.a. bättre motsvara barnets individuella behov av inläring och psykiskt välbefinnande. I enkäten framkom också missnöje med influenserna från den grundläggande utbildningen samt behov av hemundervisning på grund av otillräckligt stöd eller mobbning. En tredjedel av barnen i enkäten hade en diagnos inom autismspektrumet och en betydande del hade också andra drag som påverkar inläringen och de sociala färdigheterna.

Eftersom orsakerna till övergången till hemundervisning inte har utretts på ett heltäckande sätt, vet man inte heller om de problem som försvårat barnets skolgång kunde ha lösts på annat sätt än genom arrangemang för hemundervisning. Barnombudsmannen har fått kännedom om situationer där till exempel en förälder till ett barn med neurospektrum har upplevt att barnets stödbehov inte har beaktats tillräckligt i skolan och det enda alternativet har varit att ta barnet i hemundervisning. Vårdnadshavarna till ett barn som upplevt allvarligt skolvåld kan också ha flyttat barnet till hemundervisning för att skydda barnet.

Även om hemlärarna i enkäten berättade att barnens välbefinnande är bättre i hemundervisningen än i skolan, finns det ingen objektiv information om dessa barns välbefinnande.

Hemundervisning ordnas, stöds och övervakas på olika sätt

Hemundervisning är en undervisningsform som tillåts av Finlands lagstiftning och som godkänts av internationella människorättskonventioner och övervakningsorgan, men det finns många frågor om hur den ordnas och övervakas.

Man övergår till hemundervisning med vårdnadshavarens anmälan och vårdnadshavarens uppgift är att se till att studierna framskrider. Elevens hemkommun övervakar framstegen för den som studerar i hemundervisning. Hemundervisningen ska genomföras och övervakas på ett sätt som respekterar familjernas valfrihet och samtidigt tryggar barnets rättigheter, i synnerhet rätten till högklassig undervisning. I praktiken varierar kommunernas tillsynspraxis.

Det finns begränsad information om praxis och tillsyn av hemundervisningen. Av enkäterna har det framgått att yrkespersoners erfarenheter av hur hemundervisningen fungerar varierar. I enkäten som genomfördes i kommunerna i landsbygds- och skärgårdsområdena uttrycktes oro över hur elevens och vårdnadshavarens intresse tillgodoses. Hemundervisningen ansågs fungera bra om vårdnadshavarna hade samarbetsförmåga eller om undervisningen var tillfällig. Det

2 Syftet med föreningen Suomen Kotikouluyhdistys ry är att främja ställningen för eleverna i hemskola, utveckla gemenskapen mellan hemskoleleverna och deras familjer samt erbjuda möjlighet till kamratstöd.

3 Suomen Kotikouluyhdistys SuKo ry (2024). Resultat från hemundervisningsenkäten 2023. Diapresentation 26.8.2024.

ansågs svårt att förverkliga kommunens tillsynsskyldighet. Bedömningen konstaterades dock vara svår eftersom erfarenheterna var få.⁴

Hemundervisningen kan ha en negativ inverkan på tillgodoseendet av barnets rättigheter

FN:s specialrapportör för rätten till undervisning har uttryckt oro över att regleringen av både hemundervisningen och de nya alternativa utbildningsformerna ofta är bristfällig.⁵

Utöver studier hemma kan hemundervisning ges i smågrupper, för vars undervisning en aktör som inte har officiellt tillstånd att ordna undervisning ansvarar. Barnombudsmannen har informerats om att barn som anmälts till hemundervisning också deltar till exempel i hemskolor som representerar radikala ideologiska rörelser eller livsåskådningsrörelser. Det finns dock ingen detaljerad information om situationen i dessa skolor. Skyddspoliserna har också konstaterat att hemskolorna i undervisningen kan utsätta barn för till exempel religiös eller ideologisk radikaliserings.⁶ Sådan undervisning är inte förenlig med barnets bästa och motsvarar inte de mål för undervisningen som fastställts i FN:s konvention om barnets rättigheter och som Finland har förbundit sig till.

Enligt konventionen om barnets rättigheter har varje barn rätt till undervisning. Undervisningen har erkänts som en rättighet som måste tryggas med tanke på tillgodoseendet av de övriga mänskliga rättigheterna.⁷ FN:s kommitté för barnets rättigheter har uppmanat Finland att reglera och övervaka hemundervisningen så att man kan ingripa i ojämlikheten i utbildningssystemet.⁸

Hemundervisning kan påverka den utbildningsmässiga jämlikheten och jämställdheten; inte bara inlärningen, utan också till exempel barnets sociala relationer eller rätt att bli hörd.

Läget för hemundervisningen och ställningen för de barn som deltar i hemundervisningen ska utredas. Det centrala är att utreda hur hemundervisningen påverkar tillgodoseendet av barnets rättigheter. Utredningen ska innehålla en bedömning av ställningen och välbefinnandet hos de barn som deltar i hemundervisningen, och den ska lyfta fram orsakerna och bakgrunden till att de deltar i hemundervisningen, olägenheterna och fördelarna med hemundervisningen samt god och skadlig praxis. Barnombudsmannen har lämnat in ett initiativ till undervisnings- och kulturministeriet om en utredning om tillståndet för hemundervisningen.⁹

4 Räkköläinen, M., Laimi, T., Åkerlund, C., m.fl. (2022). Förverkligandet av de kulturella och sociala rättigheterna för barn som bor i landsbygds- och skärgårdsområden vid förändringar i skolnätet och förändringarnas inverkan på regionernas livskraft. Nationella centret för utbildningsutvärdering, Publikationer 29:2022.

5 Report of the Special Rapporteur on the right to education, Farida Shaheed (2025): The right to be safe in education (A/HRC/59/41).

6 STT & Yle (2025, 13 december). Skypo: Hemskoleelever går i smyg i extremt religiösa hemskolor [nyhet på finska]. <https://yle.fi/a/74-20199580>

7 FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, allmän kommentar nr 13 (1999). (E/C.12/1999/10), punkt 1. <https://docs.un.org/en/e/c.12/1999/10>

8 Slutsatser från FN:s kommitté för barnets rättigheter gällande Finlands femte och sjätte periodiska rapport (CRC/C/FIN/CO/5-6), punkt 36.

9 Barnombudsmannens initiativ till undervisnings- och kulturministeriet 17.3.2026. <https://lapsiasia.fi/sv/initiativ-och-stallningstaganden1>

Utbildningens jämlikhet som tyngdpunktsområde 2025

VUnder år 2025 låg tyngdpunkten i barnombudsmannens verksamhet på utbildning och barnets rättigheter. Den viktigaste observationen utifrån undersökningar och uppgifter av sakkunniga är att barnets socioekonomiska bakgrund i allt högre grad påverkar barnets inlärningsresultat. Detta är ett stort problem med tanke på tillgodoseendet av barnets rättigheter.

FN:s konvention om barnets rättigheter ger varje barn¹⁰ rätt till utveckling och icke-diskriminering. Staten är skyldig att erbjuda varje barn gratis grundläggande utbildning och stödja barnet i studierna efter den grundläggande utbildningen. Dessutom ska utbildningen respektera barnets människovärde, och utbildningens innehåll ska inte bara främja utvecklingen av barnets individuella egenskaper utan också samhällets gemensamma värderingar. FN:s kommitté för ekonomiska, utbildningsmässiga och kulturella rättigheter har betonat att utbildningen ska vara åtkomlig (available), tillgänglig (accessible), acceptabel (acceptable) och anpassbar (adaptable). FN:s kommitté för barnets rättigheter betonar att utbildningen ska vara barncentrerad, barnvänlig och kraftgivande. Det är staternas uppgift att se till att varje barns rätt till lärande tillgodoses.

I sina slutsatser gav FN:s kommitté för barnets rättigheter Finland flera rekommendationer om utbildning och inlärning. Kommittén påminde Finland om att säkerställa jämlika möjligheter för barn i svag ställning att få en utbildning av god kvalitet. Kommittén lyfte särskilt fram att Finland ska bevilja nödvändiga resurser, reglera och övervaka privata skolor och hemundervisning, erbjuda barn med invandrarbakgrund undervisning av god kvalitet som förbereder för den grundläggande utbildningen samt göra den grundläggande utbildningen obligatorisk för alla barn, även asylsökande barn, barn som vistas olagligt i landet och barn som fått tillfälligt uppehållstillstånd. Finland ska minska och förebygga avbrott i skolgången och återkommande skolfrånvaro samt säkerställa att invandrar-, romska- och samiska barn får mångspråkig och mångkulturell undervisning av god kvalitet. Dessutom ska man säkerställa att barn och unga aktivt deltar i utformningen av utbildningspolitiken samt effektivisera undervisningen av de mänskliga rättigheterna, barnets rättigheter och principerna i konventionen om barnets rättigheter på alla

10 Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991) är alla under 18 år barn.

skolstadier samt för lärare och övrig personal. Finland måste utveckla undervisningsmaterial för människorättsfostran med hjälp av vilka man främjar interkulturell dialog, ökar respekten för och uppskattningen för mångfalden samt effektiviserar lärarnas utbildning om kulturell mångfald, minoriteters rättigheter och likabehandling.¹¹ Många av dessa rekommendationer har uttryckligen att göra med jämlikhet i utbildningen och kräver fortfarande satsningar trots många reformer i rätt riktning.

Under 2025 genomfördes många utbildningsreformer i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, vars mål också anknyter till jämlikhet i utbildningen. I början av läsåret 2025–26 trädde en reform av stödet för inläring i kraft och ett s.k. mobilförbud i skolorna. Projektet Omfattande framtidsarbete i grundskolan slutfördes i slutet av året. Barnombudsmannen hoppas att visionsarbetet inom projektet Grundskolans framtidsarbete slutligen leder till konkreta reformer och betonar att genomförandet av reformerna av stödet för inläring ska följas upp utifrån forskning och expertkunskap och genom att lyssna på barnens åsikter.

År 2025 stärkte barnombudsmannen sitt arbete med jämlikhetsfrågor inom utbildningen genom att träffa intressentgrupper. Under 2025 hörde barnombudsmannen barnens tankar om jämlikhet i utbildningen. Närmare information om dessa finns i följande kapitel. Temat behandlades också vid barnombudsmannadelegationens möten. En lägesbild av utbildningens jämlikhet skapades under årets arbete.

Sammanfattning av jämlikhet i utbildningen

- Barnens inlärningsresultat har försämrats och inlärningsresultaten hos elever med lägst socioekonomisk bakgrund har försämrats mest.
- Barnets kön påverkar inlärningsresultaten. Skillnaderna i till exempel flickors och pojkars läskunnighet är större i Finland än i OECD-länderna i genomsnitt.
- Barnets socioekonomiska bakgrund påverkar barnets utbildningsväg och val av fortsatt utbildning. Även barnets kön och boningsort påverkar valet av fortsatt utbildning.
- Kompetensskillnaderna mellan barn med invandrarbakgrund och barn från infödda finländare är större i Finland än i OECD-länderna i genomsnitt, men har inte ökat i de senaste utvärderingarna.
- Det finländska utbildningssystemet erbjuder inte barn med invandrarbakgrund tillräckliga färdigheter för utbildning och arbetsliv efter den grundläggande utbildningen.

11 FN:s kommitté för barnets rättigheter (2023). Slutsatser av Finlands kombinerade femte och sjätte rapport (CRC/C/FIN/CO/5-6, på finska).

- ▶ I beslutsfattandet är det viktigt att observera att invandrarbakgrunden förenar barn i mycket olika situationer, så stödbehovet ska alltid bedömas individuellt.
- ▶ Praxis för bedömning av elevernas kompetens varierar individuellt, per skola och områdesvis.
- ▶ Attityderna till utbildningen har differentierats och tron på utbildning har försvagats.
- ▶ Barnets boningsort påverkar jämlikheten i utbildningen. Kommunernas satsningar på utbildning av barn varierar till exempel beroende på kommunens ekonomiska situation, och kommunerna genomför utbildningsreformer på olika sätt, såsom reformen av stödet för inläring.
- ▶ Kommunernas och välfärdsområdenas reformer av skol- och servicenätet och sparåtgärder återspeglas i den regionala jämlikheten i utbildningen.
- ▶ Problemen med social- och hälsovårdstjänsterna för barn återspeglas i jämlikheten i utbildningen. Om barnet inte får den hjälp hen behöver från tjänsterna kan det synas i barnets inläring och skolvardag på många sätt.
- ▶ Den försämrade fattigdomen i barnfamiljer försämrar ytterligare jämlikheten i utbildningen. Ekonomisk stress kan påverka föräldrarnas möjligheter att stöda barnet i skolgången samt barnets välbefinnande och inläring.
- ▶ Man har inte lyckats ingripa tillräckligt i mobbning och diskriminering som barn upplever i skolan.
- ▶ Barn med invandrarbakgrund upplever mer mobbning i skolan än infödda finländska barn och möter också diskriminerande attityder i samhället.
- ▶ Man har inte lyckats genomföra inkludering i utbildningen på ett människorättsbaserat och barnorienterat sätt. Inkludering har till och med använts som sparmedel när barn med funktionsnedsättning och barn i behov av stöd har placerats i normal undervisning utan att deras särskilda behov har beaktats. Inkluderande utbildning är ett centralt sätt att garantera alla elever, även personer med funktionsnedsättning, en högklassig utbildning och möjlighet till socialt och samhälleligt deltagande.
- ▶ Barn som går i hemskola har en ojämlik ställning sinsemellan. Att gå i hemskola kan i sig vara ojämlikt eller sårande.

Barnens synpunkter på utbildningens jämlikhet

Under temamötena 2025 för Unga rådgivare utreddes barnens tankar om utbildningens jämlikhet. Barnombudsmannen träffade barn under 18 år i Kotka, Kuhmo, Ristijärvi och Åbo. I mötena deltog sammanlagt 115 barn från olika utbildningsstadier (Tabell 1) och där diskuterades fem teman: utbildningens betydelse, om skolan är en jämlik plats, skillnader i skolgång och kompetens, stöd för skolgången och utvecklingsförslag.

Tabell 1. Barn som deltagit i temamöten för Unga rådgivare.

Grupp	Antal i deltager	Plats
Elever i årskurs 1–6	28	Lausteen koulu, Åbo
Låg- och högstadieelever	25	Ristijärven keskuskoulu, Ristijärvi
Elever i årskurs 7–9	28	Karhuvuoren koulu, Kotka
Unga yrkesstuderande	4	Kuhmo
Gymnasieelever	30	Kuhmon yhteislukio, Kuhmo
Sammanlagt	115	

Utbildning har många betydelser

Utbildning fick många betydelser i barnens åsikter. En del av barnen berättade att de vill utvecklas och lära sig viktiga saker som behövs i framtidens utbildning och i arbetslivet. En lågstadielev konstaterade till exempel att ”jag går i skolan för att lära mig viktiga saker som jag använder i livet”. Enligt barnen kan skolgången hjälpa till att få en studie- och arbetsplats som de tycker om. För en del var skolgången och studierna en skyldighet. De berättade att de går i skolan endast för att det är obligatoriskt och det finns inga andra alternativ. Även om vissa studerande på andra stadiet berättade att studierna var enbart en skyldighet för dem, ansåg största delen av de studerande att läroplikten som sträcker sig till andra stadiet var en bra sak. För vissa barn var kompisarna den viktigaste orsaken till att komma till skolan varje dag. De beskrev skolan som en plats där man ser kompisar och kan vara tillsammans med dem.

Barnens inställning till vitsord varierade. En del berättade att vitsorden uppmuntrar och är viktiga med tanke på fortsatta studier. Därför uppgavs de också orsaka stress. Överlag beskrevs att vitsord väcker många slags känslor: goda vitsord får barnen att känna sig lyckade och stolta, medan dåliga vitsord blir en besvikelse. Vissa berättade att de framför allt är rädda för föräldrarnas reaktioner om de får ett dåligt vitsord. En del av barnen konstaterade att vitsorden inte alls har någon betydelse för dem: "I slutändan har vitsorden ingen betydelse i livet."

Mobbning och ojämlik behandling orsakar problem

När man frågade barnen om de ansåg att skolan var en jämlik plats svarade många jakande. En bra och jämlik plats i skolan är att där finns gratis mat, trevliga aktiviteter, goda kompisar och lärare, och alla behandlas jämlikt. Rätt många barn förhöll sig ändå kritiskt till hur jämlikheten förverkligades i skolan. De berättade att skolan inte är en bra plats för alla barn på grund av mobbning eller fördomar: "En del anser att skolan inte är ett bra ställe, eftersom de mobbas och slås nästan alltid." Enligt barnen utsätts i synnerhet elever med invandrarbakgrund, personer som tillhör sexuella minoriteter, personer med funktionsnedsättning eller elever som ser annorlunda ut för mobbning och diskriminering av andra elever.

Vissa barn berättade också att lärarna behandlar eleverna ojämlikt. Lärarna uppgavs ha favoritelever som i allmänhet uppnår sin ställning med goda vitsord och en del av barnen berättade att läraren gynnar flickor eller pojkar. Bemötandet kan också påverkas av gamla saker: om eleven tidigare har varit "störande", men senare förbättrat sitt sätt kan hen ändå förbli lärarens hackkyckling och få annorlunda behandling. Utöver ojämlik behandling ansågs inlärningsssvårigheter, stress, långa skoldagar och brist på arbetsro vara orsaker till att skolan inte alltid är en bra eller jämlik plats för alla. Press och stress orsakas av prov, men ibland också av föräldrar som förväntar sig en god skolframgång av sina barn. En del av barnen konstaterade att skolan producerar psykiska problem eftersom pressen är så stor.

Barnets bakgrund, inlärningsätt och attityder påverkar inlärnigen

Barnen identifierade flera skillnader i skolgången och kunskaperna mellan eleverna. Barnen är olika till sin karaktär och alla har sina egna styrkor och svagheter i skolgången. Inlärningsstilarna är olika och en del förstår saker snabbt och andra långsammare. Inlärningsssvårigheter, mobbning, underliggande sjukdomar och andra personliga problem kan ha en betydande inverkan på skolgången och kompetensen: "Alla dessa påverkar skolgången på olika sätt och sedan förstår andra inte det. Alla borde ha en grundmall för hur man ska lära sig och när man ska lära sig och inom vilken tid." Dessutom påverkar till exempel lärarnas undervisningsstilar och yrkesskicklighet skolgången och kompetensen. Gymnasieeleverna berättade att om undervisningen är på svag nivå i högstadiet blir viktiga saker olästa och man kan lida av det i gymnasiet. Barnen anser också att

familjens och föräldrarnas stöd påverkar deras skolgång och kompetens: om föräldrarna inte är intresserade av barnets skolgång är barnet inte det heller.

Barnens olika attityder till skolgången framkom när de tillfrågades om man borde försöka jämna ut kunskapsskillnaderna mellan eleverna, eller om man måste acceptera att vissa kan bra och andra lite mindre. Vid handuppräckning var barnens åsikter ganska jämnt fördelade. En del konstaterade att man måste försöka jämna ut skillnaderna, för att det ska vara lättare att lära sig för dem som nu har det svårt. Utjämnningen av skillnaderna skulle också garantera samma utgångspunkt för alla med tanke på fortsatta studier. Vissa ansåg att skillnaderna visserligen borde jämnas ut, men inte så att alla tvingas studera och lära sig. En del av barnen accepterade å sin sida skillnaderna mellan eleverna, eftersom alla i vilket fall som helst är individuella och alla inte behöver vara bra på allt. Vissa motiverade sina åsikter antingen med problem som påverkar vissa elevers skolgång eller med skillnader i elevernas attityder: "Det är OK att vissa kan mer än andra, eftersom vissa också arbetar mer för kompetensen. Jag anser att åtminstone hårt arbete på sätt och vis borde ge resultat."

Skolgången och inläringen kan stödas på många sätt

Barnen lyfte fram flera sätt att stöda deras studier. I skolan är det viktigt med högklassig undervisning och meningsfulla undervisningsmetoder för barnen: "Intressantare undervisning, inte bara att skriva i ett häfte." En uppmuntrande atmosfär, individuellt beaktande, möjlighet att vid behov få stöd- och specialundervisning samt verktyg som underlättar koncentrationen ansågs vara viktiga med tanke på inläringen. Tröskeln för att söka hjälp borde vara lägre än i nuläget, så att man inte behöver skämmas för att söka hjälp." Enligt barnen stöds inläringen också av gemenskap, tillgång till skolhälsovårdstjänster, god skolmat, en trivsamt skolmiljö och raster som man får tillbringa på önskat sätt. Dessutom betonade de betydelsen av det egna tankesättet: man borde tänka att skolgången också kan vara rolig.

Hemma kan barnens studier och skolgång stödas på många sätt. Barnen berättade att det är viktigt att särskilt föräldrarna ger stöd hemma. De ansåg det viktigt att föräldrarna är intresserade av barnets studier, uppmuntrar, ger råd, hjälper, lyssnar och övervakar att skolarbetet blir gjort. Det ansågs också viktigt att läsa böcker hemma. Framför allt önskade barnen att föräldrarna skulle ha rätt attityd och sätt att tala. Att skrika ansågs inte vara ett bra sätt att prata med barnen, och man önskade att föräldrarna inte skulle lägga ytterligare press på dem. "Hemmet ska vara en plats där man inte behöver uppleva stress." Barnen identifierade flera faktorer som påverkar föräldrarnas stöd. Till exempel föräldrarnas egna arbetstider, resurser, utbildningsbakgrund och attityder påverkar hur barnet förhåller sig till studierna och får hjälp och stöd för dem hemma: "Sedan kan det också vara frågan om hur bra föräldrarna har studerat. Om de har klarat sig dåligt, så är de kanske inte intresserade över hur barnet klarar sig."

Barn hade flera utvecklingsförslag för en bra skola och en bättre barndom

Barnen hade flera utvecklingsförslag i anslutning till skolan. De önskade mer praktiska och bättre skolutrymmen, möjlighet att ge respons till lärarna och påverka studiernas innehåll, kortare skoldagar, längre pauser mellan lektionerna, fler lekredskap, fler valfria ämnen, bättre skolmat och mer individuellt beaktande och stöd. Dessutom skulle barnen förbättra hälso- och sjukvårdstjänsterna och tillgången till dem och trygga studerandes ekonomiska stöd från nedskärningar "Skär inte ner på de studerandes stöd." Barnen önskade att man skulle ingripa effektivare i mobbning: "Ytligt ingriper man, men sedan inte nödvändigtvis i själva problemet." Mobbarna borde få tillräckligt med hjälp och alla borde få lära sig emotionella färdigheter.

Utöver skolan hade barnen flera utvecklingsförslag i andra frågor som gällde dem. Hobbyerna och deras tävlingsinriktning väckte diskussion bland barnen. De önskade fler avslappnade hobbymöjligheter på lätt nivå. I synnerhet barn som bor på små orter eller i avlägsna byar önskade fler hobbymöjligheter och -utrymmen samt bättre trafikförbindelser. Bussförbindelserna har minskat och ofta är barnen beroende av föräldrarna: "Nå jag kommer ju ingenstans om jag inte åker med föräldrarna eller sen cyklar [tio kilometers sträcka]." Dåliga förbindelser begränsar till exempel möjligheterna att träffa vänner. Som lösning såg barnen att man skulle kunna få moped- eller körkort i yngre ålder än i dag. Barnen önskade också billigare mat och bränsle och att beslutsfattarna skulle lyssna på dem: "Jag saknar att de verkligen tänker på saker och ting och tittar noga. Lyssnar på oss som berättar om våra åsikter. Naturligtvis har alla, även beslutsfattarna, sina egna åsikter om saker och ting, men de skulle gärna få titta på helheter. Att man kunde fatta även positiva beslut, som största delen drar nytta av."

Rekommendationer till föräldrar, yrkesverksamma som arbetar med barn och beslutsfattare, sammanställda utifrån barnens synpunkter

- ▶ Mobbning och diskriminering förebyggs i skolorna genom att satsa på undervisning i emotionella färdigheter och kamratfärdigheter. Man ingriper effektivt i mobbning och diskriminering.
- ▶ Eleverna bemöts jämlikt i skolorna.
- ▶ Eleverna erbjuds hjälp och stöd. Det ska vara lätt för barnen att be om och få hjälp och stöd.
- ▶ Varje barn beaktas som en individ i skolan.
- ▶ Eleverna erbjuds möjligheter att ge respons på undervisningen och frågor som gäller skolan. Elevernas respons beaktas i praktiken.
- ▶ Barnen uppmuntras och stöds hemma och i skolan. Man ger råd, hjälper och lyssnar vid behov. Man kräver inte för mycket av barnen.
- ▶ Trivsamma skollokaler och garanterad arbetsro.
- ▶ Barnens åsikter utreds och beaktas när beslut och reformer som gäller skolan fattas.
- ▶ Man säkerställer att barnfamiljerna har tillräckligt med pengar för mat och motion.

Barnombudsmannens verksamhet 2025

Barnombudsmannen är en självständig och oberoende statlig myndighet vars uppgift styrs av lagen om barnombudsmannen (1221/2004). Barnombudsmannen främjar och bedömer genomförandet av FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991) i Finland. Barnombudsmannen har till uppgift att säkerställa att barnens ställning och rättigheter beaktas i lagstiftningen och i det samhälleliga beslutsfattandet. Varje människa under 18 år räknas som barn.

Barnombudsmannens uppgifter

- bedöma hur barnets bästa och rättigheter omsätts i praktiken samt följa barn och ungas levnadsförhållanden
- bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma deras effekter på barnens välfärd
- genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och främja tillgodoseendet av barnets bästa i samhället
- upprätthålla kontakter med barn och unga och förmedla deras synpunkter till beslutsfattarna
- utveckla former för samarbete mellan olika aktörer
- förmedla information om barnfrågor till barn, till personer som arbetar med barn, till myndigheter och till allmänheten.

Ombudsmannen har inte behörighet att behandla ärenden som gäller enskilda barn eller familjer. Ombudsmannen kan inte heller ändra på beslut som fattats av andra myndigheter eller behandla klagomål som gäller dem.

Barnombudsmannens arbetsformer

Figur 2. Barnombudsmannens förfaringssätt.

Barnombudsmannens strategi 2025–2029: En ansedd och hållbar barndom

Barnombudsmannen publicerade i januari 2025 en strategi för den nya mandatperioden 2025–2029. Barnombudsmannens mål är att barndomen värdesätts som ett viktigt livsskede i det finländska samhället och att man tar hand om den minskande barnbefolkningen. Strategin grundar sig på synpunkter från barn och barnombudsmannens arbete i det finländska samhället.

Barnombudsmannens värderingar är oberoende, kunskapsbaserad, likabehandling och rättvisa. Under den kommande strategiperioden fördjupas utnyttjandet av forskningsdata och barnens synpunkter i byråns arbete och förmedlingen av dem i samhället.

De strategiska tyngdpunkterna i barnombudsmannens verksamhet är:

- 2025** **Jämlikhet i utbildningen och barnets rättigheter**
- 2026** **Ekonomi och barnets rättigheter**
- 2027** **Familj och barnets rättigheter**
- 2028** **Teknologi och barnets rättigheter**
- 2029** **Resiliens och barnets rättigheter.**

Barnombudsmannens strategier och verksamhetsplaner finns på webbplatsen: <https://lapsiasia.fi/sv/strategier-och-verksamhetsplaner>

Barnombudsmannens år

2025

Barnombudsmannen bedömer hur barnets rättigheter tillgodoses

57	utlåtanden
11	muntliga höranden i riksdagens utskott
5	ställningstaganden eller skrivelser

Barnombudsmannen följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter

16	pressmeddelanden
3	publikationer i den egna publikationsserien
12	artiklar, bloggar, podcastsändningar eller motsvarande
5	temamöten med Unga rådgivare (115 barn)
3	Unga rådgivare-besök
1	rundabordssamtal om inkludering
430	kontakter från medborgare

Barnombudsmannen skapar nätverk och bygger upp kontakter mellan olika aktörer

4	möten av barnombudsmannadelegationen
34	sakkunnigmedlemmar vid byrån
10	evenemang anordnade av barnombudsmannen
47	framträdanden
56	medieintervjuer
976	omnämningar i media
166	möten med intressentgrupper
28	internationella möten eller seminarier
2	erkännanden

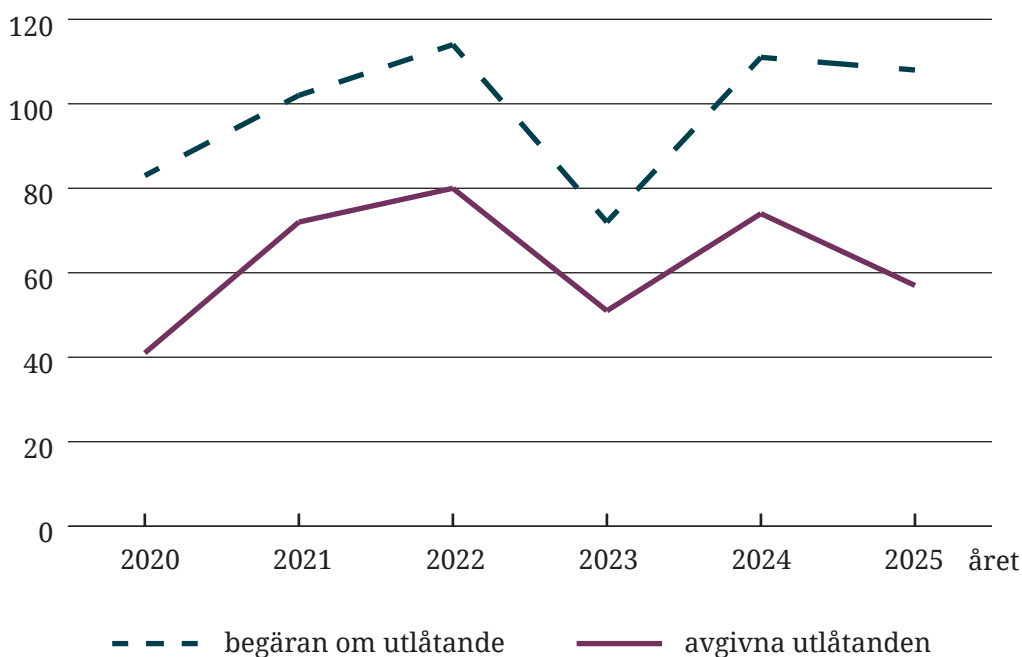
Barnombudsmannen bedömer hur barnets rättigheter tillgodoses

Utlåtanden

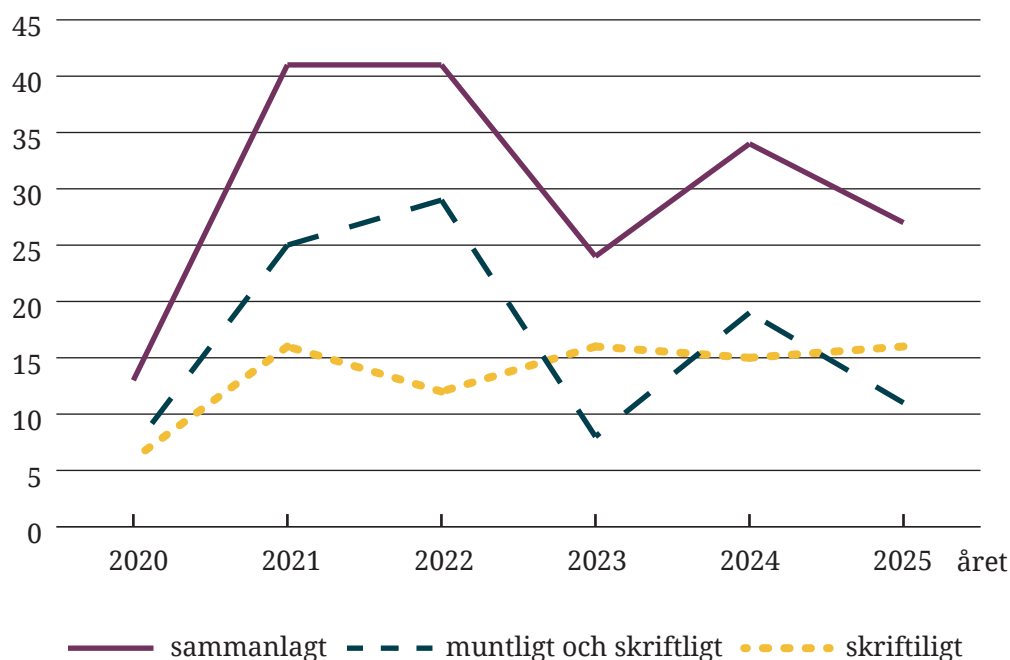
Barnombudsmannens byrå mottog 2025 sammanlagt 108 begäran om utlåtande från olika ministerier och riksdagens utskott. Barnombudsmannen gav 57 utlåtanden under året. Begäran om utlåtande (27) av riksdagens utskott besvarades alltid. Utöver skriftliga utlåtanden deltog barnombudsmannen i riksdagens utskotts muntliga höranden 11 gånger. Utlåtandena finns på finska i kronologisk ordning på barnombudsmannens webbplats lapsiasia.fi/lausunnot.

På basis av de begärda utlåtandena är den allmänna bilden att lagberedningen fortfarande ofta präglas av brådska, även om remisstiderna har förlängts något jämfört med året innan. Lagändringarna har också främjats bit för bit, särskilt i fråga om den sociala tryggheten och utlänningslagstiftningen, varvid det är svårt att skapa en helhetsbild. I de behandlade regeringspropositionerna har man endast sällan föreslagit en mer omfattande bedömning av de sammantagna konsekvenserna. Ibland har bedömningen av de sammantagna konsekvenserna blivit klar först när propositionen redan har behandlats i riksdagen.

Barnkonsekvensanalysen utvecklas i en bättre riktning, men långsamt. I bedömningarna av konsekvenserna för barn upprepas ofta målen och bedömningarna är ytliga. Forskningsdata presenteras knappt alls i utvärderingarna. De mest problematiska situationerna har varit de där de föreslagna lagändringarna endast har konstaterats ha negativa konsekvenser för barnen, men de sakkunnigas utlåtanden har åsidosatts och lagförslaget har till dessa delar godkänts oförändrat.

Figur 3. Antalet utlåtanden och begäran om utlåtande från barnombudsmannen 2021–2025.

Figur 4. Barnombudsmannens utlåtanden och muntliga höranden till riksdagens utskott 2021–2025.

Utlåtanden till riksdagens utskott (utlåtandena är på finska)

Utlåtande till kulturutskottet om ändring av lagen om grundläggande utbildning (18.2.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om ändring av utlänningslagen (19.2.2025)

Utlåtande till lagutskottet om ändring av strafflagen (grunder för skärpning av straff) (25.2.2025)

Inlägg vid lagutskottets offentliga hörande om medborgarinitiativet (termerna mamma och pappa) (27.2.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om ändring av strafflagen (grunder för skärpning av straff) (7.3.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om utlänningslagen (familjeåterförening) (25.3.2025)

Utlåtande till kommunikationsutskottet om lagstiftningen av mikromobilitet (25.3.2025)

Utlåtande till kommunikationsutskottet om EU-förordningen om förebyggande och bekämpning av sexuella övergrepp mot barn (23.4.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om bekämpning av instrumentaliserad inresa (28.4.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om det nya penningspelssystemet (6.5.2025)

Utlåtande till finansutskottet om planen för de offentliga finanserna 2026–2029 (21.5.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om EU-förordningen om bekämpning av sexuellt våld mot barn (21.5.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om ändring av medborgarskapslagen (3.6.2025)

Utlåtande till lagutskottet om ändring av fängelselagen och häktningsslagen (10.6.2025)

Utlåtande till kulturutskottet om ändring av lagen om småbarnspedagogik (10.9.2025)

Utlåtande till lagutskottet om ändring av strafflagen (12.9.2025)

Utlåtande till kommunikationsutskottet om EU-förordningen om bekämpning av sexuellt våld mot barn (16.9.2025)

Utlåtande till lagutskottet om ändring av lagarna om intressebevakningsfullmakter och förmyndarverksamheten (18.9.2025)

Utlåtande till kulturutskottet om ändring av lagen om grundläggande utbildning (förberedande undervisning och morgon- och eftermiddagsverksamhet) (30.9.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om statsbudgeten 2026, särskilt rusmedelspolitiken (9.10.2025)

Utlåtande till förvaltningsutskottet om temporär ändring av mottagningslagen (16.10.2025)

Utlåtande till kulturutskottet om statsrådets redogörelse för den inre säkerheten (17.10.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om ändring av hälso- och sjukvårdslagen (21.10.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om ändring av lagen om utkomststöd (13.11.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet om ändring av alkohollagen (13.11.2025)

Utlåtande till lagutskottet om ändring av barnskyddslagen (25.11.2025)

Utlåtande till revisionsutskottet om systemet för öppenvård på basnivå (9.12.2025)

Utlåtanden till ministerierna och myndigheterna

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ändring av tobakslagen (nikotinpåsar) (13.1.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om den nya handboken för hörande vid lagberedning (14.1.2025)

Utlåtande till inrikesministeriet om ändring av medborgarskapslagen (14.1.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ordnandet av hälso- och sjukvård för papperslösa (15.1.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om ändring av fängelselagen och häktningsslagen (6.2.2025)

Utlåtande till Utbildningsstyrelsen om handboken för verksamhetsmässig jämställdhets- och likabehandlingsplanering inom den grundläggande utbildningen (11.2.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om förslagen från den tväradministrativa beredningsgruppen för barnskyddslagen (14.2.2025)

Utlåtande till inrikesministeriet om ändring av utlänningslagen (långvariga uppehållstillstånd) (7.3.2025)

Utlåtande till inrikesministeriet om utvidgning av användningen av biometriska uppgifter (17.3.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om ändring av strafflagen (bildmaterial som innehåller rått våld) (2.4.2025)

Utlåtande till Olycksutredningscentralen om utkastet till utredningsrapport om Helsingfors stads dataintrång (11.4.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om regleringen av det europeiska området för hälsoinformation (14.5.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ändringar i klientavgifterna inom social- och hälsovården (23.5.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om behovet av att förnya sekretessgrunderna i offentlighetslagen (6.6.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ändring av lagen om utkomststöd (17.6.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ändring av barnskyddslagen (18.6.2025)

Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om ändring av lagen om grundläggande utbildning (förberedande undervisning och morgon- och eftermiddagsverksamhet) (11.8.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om handlingsplanen mot människohandel (18.8.2025)

Utlåtande till finansministeriet om Skatteförvaltningens elektroniska delgivning (18.8.2025)

Utlåtande till miljöministeriet om klimatplanen på medellång sikt (21.8.2025)

Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om reformen av lagstiftningen om grundläggande konstundervisning (1.10.2025)

Utlåtande till utrikesministeriet om verkställandet av FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (13.10.2025)

Utlåtande till Institutet för hälsa och välfärd om nya digitala rekommendationer för barn på fritiden (29.10.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om arbetsgruppsbetänkandet om människohandelsdirektivet (18.11.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om kravet på boendetid för stöd för hemvård av barn (18.11.2025)

Utlåtande till justitieministeriet om utvecklingen av bestämmelserna om ungdomsstraff (3.12.2025)

Utlåtande till kommunikationsministeriet om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av körkortslagen (15.12.2025)

Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om regeringens propositionsutkast till lag om enheter inom social- och hälsovården som bistår vid utredning av brottsmisstankar som gäller barn (16.12.2025)

Muntliga höranden

Projektet för utredning av specialombudsmännens uppgifter och överlappningar, justitieministeriet (22.1.2025)

Förslag från barnskyddets tväradministrativa beredningsarbetsgrupp, social- och hälsovårdsministeriet (28.1.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning, kulturutskottet (7.2.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till lagar som har samband med den, förvaltningsutskottet (18.2.2025)

Medborgarinitiativet ”Termerna mamma och pappa ska bevaras i lagstiftningen, tjänsterna och samhället”, lagutskottet, offentligt hörande (27.2.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 och 17 kap. i strafflagen, förvaltningsutskottet (7.3.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 § i lagen om temporära åtgärder för bekämpande av instrumentaliserad inresa, förvaltningsutskottet (25.4.2025)

Anförande vid inrikesministerns och socialskyddsministerns evenemang Alfa-pvp i Finland (8.9.2025)

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten SRR 6/2025 rd, kulturutskottet (17.10.2025).

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av hälso- och sjukvårdslagen och till lagar som har samband med den, social- och hälsovårdsutskottet (21.10.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av alkohollagen, social- och hälsovårdsutskottet (13.11.2025)

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomststöd, 64 § i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, social- och hälsovårdsutskottet (13.11.2025)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den, lagutskottet (25.11.2025)

Hälso- och sjukvårdens funktion O 41/2023 rd, revisionsutskottet (9.12.2025)

Barnombudsmannen följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter

Deltagande i samhällsdebatten och kommunikation

År 2025 fyllde barnombudsmannens byrå 20 år. I augusti ordnade vi ett jubileumsseminarium i Jyväskylä i samarbete med resursvishetssamfundet JYU.Wisdom vid Jyväskylä universitet. Temat för seminariet var en hållbar barndom och temat behandlades ur många olika synvinklar tillsammans med olika intressentgrupper.

Barnbarometern om synpunkter på förskolan för barn publicerades i maj 2025. Den väckte mycket diskussion. Barnbarometerns resultat, det vill säga barnens åsikter om många olika saker och betydelser i förskolan, syntes också i medierna och var också årets populäraste innehåll i våra egna kanaler i sociala medier.

Våra utlåtanden till riksdagens utskott och ministerier om olika lagstiftningsprojekt syntes mer i samhällsdebatten än tidigare. Under året väckte reformen av barnskyddslagen, underlättandet av tillgången till alkohol, det nya penningospelssystemet samt utlåtanden om statsfinanserna, ungdomsbrottsligheten och invandringen mest diskussion.

Tyngdpunkten i vår verksamhet, jämlikhet i utbildningen och barnets rättigheter, syntes också i temat för veckan för barnets rättigheter, dvs. rätten att höras. Med tanke på utbildningens jämlikhet väckte i synnerhet differentieringen av utbildningen samt inkluderingen och barnets rättigheter intresse. Dessa teman behandlades i barnombudsmannadelegationen och i ett rundabordssamtal som ordnades av barnombudsmannen.

I samhällsdebatten syntes dessutom bland annat anvisningar för identifiering av fysiskt våld mot barn som beretts i ett omfattande samarbete, Barn med i arbetet-dagen samt olika teman i anslutning till utvecklingen av barnskyddet.

Pressmeddelanden

1. Målet för barnombudsmannens arbete är en ansedd och hållbar barndom (22.1.2025)
2. Barnens vardag byggs upp i region- och kommunalvalet (30.1.2025)
3. Anvisningar för identifiering av våld mot barn har publicerats (4.2.2025)
4. Unga som bor i barnskyddets vård utom hemmet behöver kärlek och omsorg (20.2.2025)
5. I beslutsfattandet ska även små barns åsikter höras (25.2.2025)
6. En kritisk tidpunkt för att förbättra barnens angelägenheter är nu – barnombudsmannens årsberättelse 2024 (1.4.2025)
7. Barnbarometern 2025 påminner om lekens betydelse (13.5.2025)
8. Interkönade barns integritet bör tryggas (17.6.2025)
9. Inbjudan till barnombudsmannens 20-årsjubileumsseminarium (5.8.2025)
10. Europeiska barnombudsmännen kräver omedelbara åtgärder för att rädda barnen i Gaza (7.8.2025)
11. Barn med invandrarbakgrund måste få stöd i skolgången (19.8.2025)
12. Barnen återvänder till arbetsplatserna under Barn med på jobbet-dagen 2025 (2.9.2025)
13. Författarinbjudan till publikationen Ekonomi och barnets rättigheter (3.9.2025)
14. De digitala tjänsterna för barn och unga ska vara tillförlitliga och trygga (7.10.2025)
15. Mobbning och förbiseende av problem försämrar likabehandlingen i skolan (21.10.2025)
16. Differentieringen av utbildningen måste stoppas (17.12.2025)

Publikationer

Barnombudsmannens byrås publikationsserie

Mettinen, Katja & Pekkarinen, Elina (toim.) (2025). "Unelmien koulussa saa olla oma itsensä": Lapsiasiavaltuutetun vuosikertomus 2024. Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja 2025:1. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-289-9>

Mettinen, Katja & Pekkarinen, Elina (red.) (2025). "I drömskolan får man vara sig själv": Barnombudsmannens årsberättelse 2024. Barnombudsmannens byrås publikationer 2025:2. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-305-6>

Tuukkanen, Terhi (red.) (2025). Barnbarometern 2025: "Leken är bäst" – barnens åsikter om förskolan. (Lapsibarometri 2025: "Leikki on parasta" – lasten näkemyksiä eskarista; på finska, sammanfattning på svenska). Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja 2025:3. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-349-0>

Övriga publikationer

Pekkarinen, E. (2025). [Könsmångfalden hotar inte flickor och pojkar](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 28.1.2025.

Pekkarinen, E. (2025). [Barn behöver tillförlitlig information om händelser i världen](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 11.3.2025.

Pekkarinen, Elina (2025). [Finland ska inte försvaras på bekostnad av barnens välbefinnande](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 21.4.2025.

Pekkarinen, E. 2025. [Barnen i Gaza får inte överges](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 2.9.2025.

Pekkarinen, E. [Att öka barnfattigdomen är en grym politik](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 14.10.2025.

Pekkarinen, E. [De finländska ungdomarna är världens bästa i sin kreativitet](#). Kolumn (på finska) i Helsingin Sanomat 25.11.2025.

Pekkarinen, E. [Vi bygger våra barns framtid tillsammans](#). Kolumn (på finska) i Keski-suomalainen 16.11.2025.

Podcastgäst, [Kieksi-podcast](#), en serie om barnskyddet (på finska). Yle Areena.

Podcasten: Vad gör barnombudsman Elina Pekkarinen i sitt arbete? [Radio Keski-suomalainen](#), på finska 21.11.2025.

Tuukkanen, T. & Aira, A. (2025). [The Finnish Child Barometer – A way of giving children's voices due weight?](#) Barn 43(1-2), 126-140.

Tuukkanen, T. 2025. Country report Finland. In [Participation is protection](#) – embedding children's rights in Nordic crisis governance. Nordic co-operation on children's and young people's opportunities for participation and development after the Covid-19 pandemic. Nordic Welfare Centre.

Tuukkanen, T. [Skolan tillhör varje barn – även barn som inte är intresserade av studierna](#). Bloggen Barnets rättigheter 16.10.2025 (bloggtext på finska).

Barnbarometern 2025

Barnbarometern är en undersökningsserie som har genomförts vartannat eller vart tredje år sedan 2016 för att kartlägga åsikter hos 6–7-åriga barn som bor i Finland. År 2025 publicerades den femte Barnbarometern med rubriken ”Leken är bäst” – barnens åsikter om förskolan. Undersökningen baserade sig på en telefonintervju med 408 barn och dess tema var förskoleundervisning. I undersökningen utreddes vilka åsikter barnen har om förskolans praxis, faktorer som ökar och minskar förskolans meningsfullhet i vardagen samt om inlärningen och stödet för inlärning i förskolan.

Resultaten av undersökningen visar att för de flesta barn är förskolan en trevlig plats där det finns kompisar och där man får leka och göra trevliga saker. Barnen tycker att det bästa med förskolan är lekar och spel, kompisar samt motion, utevistelse och raster. Särskilt lekens betydelse för barnen framhövdes i resultaten av undersökningen som en positiv sak i förskolan, vilket är ett starkt budskap i debatten om förskolans skolmässighet. Budskapet stärks av resultatet som visar att barnen tycker att det tråkigaste i förskolan är uppgifter, läroämnena och handledd verksamhet.

Barnen berättade att de i förskolan framför allt lärt sig sådana färdigheter som förbereder dem för skolvägen: att läsa, skriva och bokstäver samt att räkna och siffror. När barnen tillfrågades om vad de själva upplever att de är bra på i förskolan, betonades förutom ovan nämnda färdigheter även hantverk, pyssel och teckning samt lek. Särskilt positivt är att 17 procent av barnen ansåg att leken var en av deras egna styrkor. Ungefär en tredjedel av barnen ansåg dock att man inte alltid får leka tillräckligt i förskolan. Pojkarna tyckte det oftare än flickorna. Slutsatsen är att lek är barnens rättighet och borde ha en central roll i förskoleundervisningen.

Positivt i resultaten är att över 80 procent av barnen berättade att de har kompisar i förskolan. Kompisarna nämndes ofta som det bästa med förskolan. Å andra sidan framkom den negativa betydelsen av sociala relationer när barnen berättade att andras beteende och mobbning är en av de tråkiga sakerna i förskolan. Av barnen berättade 57 procent att de åtminstone ibland upplevt mobbning. Även om resultaten av undersökningen kan anses vara positiva då 86 procent av barnen berättade att de fått hjälp i mobbningssituationer hade en betydande del, 14 procent, dock inte fått hjälp. Det är skäl att fortsätta arbetet mot mobbning i förskolan.

De tråkigaste för barnen i förskolan är förutom uppgifter, läroämnena och handledd verksamhet även vilostunder. Barnen tycker att vilostunderna är tråkiga, eftersom man då måste vara

stilla och inte får göra vad man vill. Pojkarna ansåg oftare än flickorna att vilostunderna var det tråkigaste med förskolan. Ur barnens synvinkel vore det mest meningsfullt om vilopausen åtminstone för barn i förskoleåldern var frivillig och barnen alternativt skulle erbjudas möjlighet till lugna och tysta aktiviteter.

Resultaten av undersökningen visade att förskolan till många delar är en annorlunda plats för flickor och pojkar. Pojkarna berättade till exempel oftare än flickorna att de inte får hjälp i förskolan när de behöver det. Resultatet visar att tanken om könssensitiv fostran och pedagogik bör stärkas ytterligare i förskoleundervisningen. Dessutom indikerar undersökningen att många faktorer som beror på familjebakgrunden påverkar förskolebarnens åsikter om förskolan och dess vardag. Ett särskilt oroväckande resultat i undersökningen var att barn i familjer som klarar sig sämre oftare än andra upplevde sig mobbas i förskolan. I fortsättningen är det skäl att fästa uppmärksamhet vid jämlikheten i förskoleundervisningens kvalitet både regionalt och barnspecifikt.

Unga rådgivare-verksamhet

Barnombudsmannen träffar varje år olika barn- och ungdomsgrupper vid Unga rådgivare-möten. Under mötena berättar barnen och ungdomarna om sin vardag och sitt liv. Den empiriska kunskapen utnyttjas i arbetet vid barnombudsmannens byrå och barnens åsikter förmedlas till beslutsfattarna. De grupper som ombudsmannen träffar representerar mångsidigt de olika livsområdena av barn och unga. Se sammanställningar av mötena på sidan 14.

Temamöten med Unga rådgivare

Temamöten om jämlikhet i utbildningen ordnades i Kotka, Kuhmo, Ristijärvi och Åbo. I mötena deltog sammanlagt 115 barn. Se tabell 1, s. 14.

Teamet Unga rådgivare

År 2025 bereddes ett team med barn med invandrarbakgrund. Teamet inleder sin verksamhet 2026.

Unga rådgivare-besök

Barnombudsmannen bjuds in på besök och föreslår ibland också själv besökt på daghem, skolor, barnskyddsanstalter, organisationer och kommuner. Under besöken träffar barnombudsmannen ofta också barn och lyssnar på deras synpunkter på olika frågor. Barnombudsmannen kan använda det som barnen berättat i sitt påverkansarbete på en allmän nivå. Barnombudsmannens besök är aldrig övervaknings- eller kontrollbesök.

- Besök på barnskyddsanstalten, Villa Junior Hämeenkyrö 25.9.2025 Under besöket träffade man barnskyddsanstaltens personal och unga som bor på anstalten. Med de unga diskuterades deras vardagliga nyheter och utvecklingsbehoven inom barnskyddet.
- SOS-Unga utvecklare från Åbo och huvudstadsregionen besökte barnombudsmannens byrå den 9 oktober. Besöket var en fortsättning på det tidigare samarbetet med Åbos SOS-Unga utvecklare inom barnombudsmannens verksamhet Unga rådgivare. Under besöket fick ungdomarna information om hur barnombudsmannen har använt den information som man tidigare har fått från de unga. Dessutom diskuterade man frågor som är aktuella för ungdomar, till exempel om att bli självständig och om att använda mobiltelefon i skolan.
- Besök på Setas kontor i Helsingfors 19.11.2025 Under besöket träffade vi regnbågsunga och vi diskuterade särskilt tillgången till tjänster och kvaliteten på tjänsterna, hurdant bemötande och stöd de unga får samt frågor som inger de unga hopp.

Barnombudsmannens rundabordssamtal om inkludering i utbildningen

Syftet med barnombudsmannens rundabordssamtal är att öka kunskapen, utbyta åsikter och god praxis samt hitta lösningar på problem. I december ordnade barnombudsmannen ett rundabordssamtal om inkludering och barnets rättigheter. I evenemanget deltog representanter för 15 aktörer. Forskare samt representanter för organisationer, ämbetsverk och olika förvaltningsområden inom statsförvaltningen deltog. Barnombudsmannens rundabordsmaterial finns på barnombudsmannens webbplats lapsiasia.fi/sv/rundabordssamtal.

Inkluderande utbildning är ett centralt sätt att garantera att alla elever, även personer med funktionsnedsättning får en högklassig utbildning och möjlighet till socialt och samhälleligt deltagande. Inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. I rundabordssamtalet behandlades målet för inkludering i skolan enligt denna definition. I diskussionen funderade man på vilka samhälleliga och kollektiva praxis, verksamhetssätt och värderingar som stärker eller försämrar inkluderingen. Målet var att skapa en lägesbild av faktorer som stärker och försvagar inkluderingen.

Deltagarna i rundabordssamtalen kopplade genomförandet av inkluderingen till den reform av stödet för lärande som för närvarande verkställs. I reformen såg man både faktorer som stärker och försämrar inkluderingen beroende på hur utbildningsanordnarna genomför reformen. Uppföljningen av genomförandet av reformen och nationella anvisningar för verkställandet ansågs vara viktiga. Genomförandet av inkluderingen i utbildningen stärks av att man förstår människorättsgrunden och den lagstiftningsmässiga grunden, tydliga strukturer och en gemensam värdegrund. Genomförandet av inkluderingen är en process där ledarskap, kompetens, verksamhetskultur, verksamhetsmiljö och verksamhetssätt har en central betydelse. Multiprofessionellt samarbete är viktigt inte bara mellan skolans olika aktörer utan också mellan

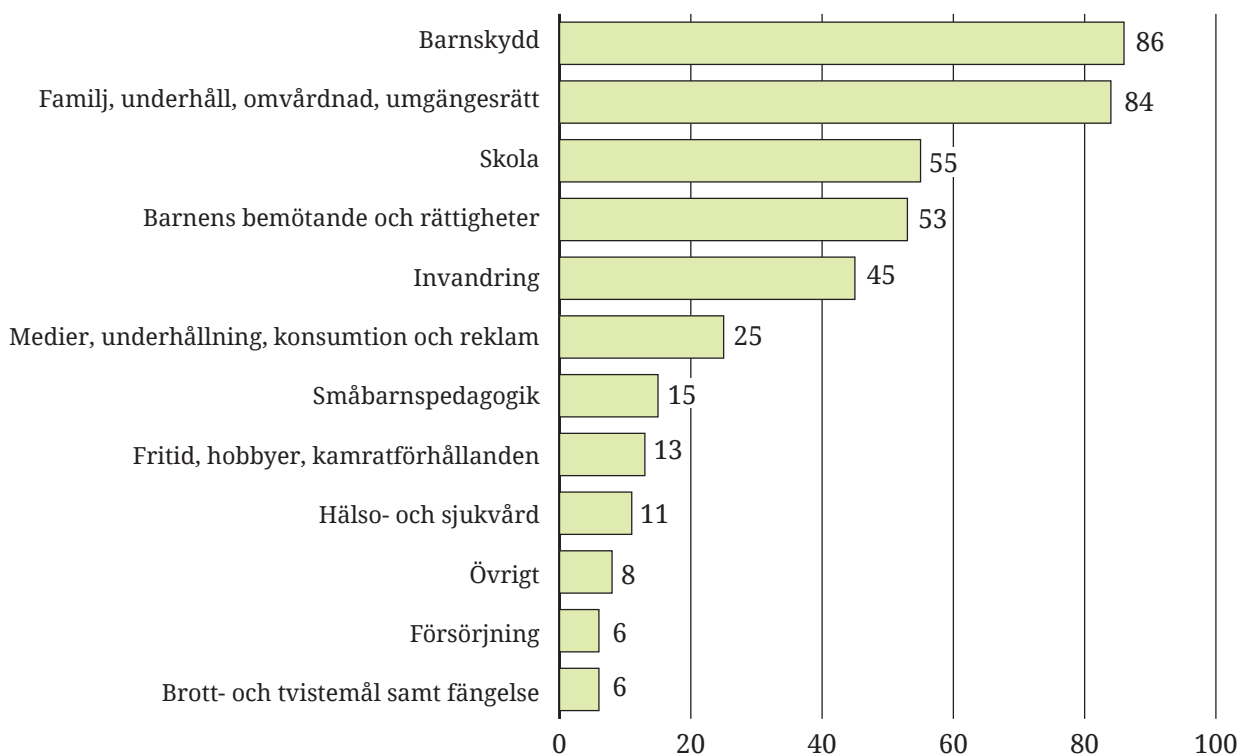
andra tjänster och aktörer. Samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena betonas för att inkluderingen ska lyckas. Utöver stöd, tjänster och strukturer är inkludering i utbildningen en kollektiv fråga där elevernas delaktighet och upplevelser av att höra till gruppen betonas.

Runda bordets inledningar

- Inkludering och barnets rättigheter – inledning till diskussionen | överinspektör Katja Mettinen, barnombudsmannens byrå
- Inkludering och delaktighet i det finländska utbildningssystemet | forskardoktor Mirva Poikola, Östra Finlands universitet
- Från en bra början till en bra fortsättning – Modell för inkludering vid Lintulaakson koulu | specialklasslärare, biträdande rektor Mirva Hunsu-Äijälä, Lintulaakson koulu, Esbo

Medborgarkontakter

Barnombudsmannen får även via medborgarkontakter information om barnens ställning samt om de fenomen som berör dem och hur deras rättigheter tillgodoses. Byrån kontaktas hundratals gånger per år både i enskilda barns ärenden, i mer allmänna ärenden som berör barn samt om missförhållanden i samhället. I kontakterna ges dessutom respons på barnombudsmannens verksamhet.

Figur 5. De vanligaste ämnena i medborgarkontakterna med barnombudsmannens byrå 2025. Kontakterna klassificeras enligt deras huvudsakliga ämne. Statistikklasser som innehåller över fem kontakter ingår.

’Det är viktigt att komma ihåg att barnombudsmannen inte har behörighet att behandla ärenden som gäller enskilda barn eller familjer, ta ställning till dem eller att ändra andra myndigheters beslut. Barnombudsmannen kan inte heller behandla klagomål eller besvär. Barnombudsmannen hänför personer som tar kontakt till den behöriga myndigheten vid behov. Medborgarkontakterna statistikförs på en allmän nivå och utnyttjas i barnombudsmannens påverkansarbete utan några identifieringsuppgifter.

År 2025 förverkligades en telefontid för medborgarkontakter en gång i veckan, på samma sätt som tidigare år. Största delen av kontakterna kom per e-post. På webbplatsen finns ett särskilt avsnitt riktat till medborgarna om rättsmedel, hjälpanse instanser och vanliga frågor.

År 2025 kontaktades barnombudsmannen sammanlagt 430 gånger av medborgarna. Antalet kontakter minskade jämfört med året innan. Det var framför allt föräldrar eller andra närstående till barnet som tog mest kontakt och bad om råd gällande det egna barnets situation. Näst mest kontakt tog medborgare som oroade sig för barn och deras ställning eller rättigheter eller som gav respons på barnombudsmannens arbete. Den tredje största kontaktgruppen var yrkesutbildade personer som arbetar med barn.

Barnombudsmannen kontaktades mest i ärenden som gällde barnskydd, ärenden som gällde familj, underhåll, vårdnad och umgängesrätt samt ärenden som gällde skolan.

Allmänna kommentarer av kommittén för barnets rättigheter

År 2025 beredde FN:s kommitté för barnets rättigheter en ny allmän kommentar nr 27 om barns rätt till rättsskydd och effektiva rättsmedel.

Genom allmänna kommentarer styr FN:s kommitté för barnets rättigheter tolkningen och verkställandet av konventionen om barnets rättigheter. De allmänna kommentarerna är ett viktigt verktyg för alla som arbetar med barn, eftersom de hjälper till att gestalta hur barnets rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter ska tolkas och hur tillgodoseendet av dem kan främjas. De finskspråkiga översättningarna av de allmänna kommentarerna finns på barnombudsmannens webbplats: lapsiasia.fi/yleiskommentit

Klagomål till FN:s kommitté för barnets rättigheter

I Finland gäller det fakultativa protokollet till FN:s konvention om barnets rättigheter om rätten att överklaga hos FN:s kommitté för barnets rättigheter. Barn och barngrupper har rätt att lämna in klagomål till FN:s kommitté för barnets rättigheter om de anser att konventionsstaten har kränkt deras rättigheter (FördrS 4–5/2016). FN:s kommitté för barnets rättigheter ger sina avgöranden och vid behov rekommendationer utifrån de klagomål som kommittén tagit upp till prövning. Klagomål kan anföras från en stat som har ratificerat detta fakultativa protokoll om besvärsförfarandet.

År 2025 utredde FN:s kommitté för barnets rättigheter sammanlagt 15 klagomål, av vilka kommittén tog upp två till prövning.¹² Kommittén ansåg i båda fallen att konventionsstaten inte hade kränkt barnets rättigheter. Fallen gällde separation av barnet från fadern på grund av att fadern avlägsnats ur landet samt beaktande av barnets bästa och hörande av barnet i verkställandet av föräldrarnas fängelsestraff.

År 2025 utredde kommittén fem klagomål som gällde Finland och som gällde rättigheterna för barn i invandrarställning. Inget av dessa klagomål gick vidare till kommitténs utredning, eftersom de klagande hade beviljats uppehållstillstånd.¹³ År 2025 behandlade kommittén inte ett enda beslut som tidigare getts till Finland i ett uppföljningsförfarande där kommittén följer upp verkställandet av rekommendationerna i sina beslut.

Barnombudsmannen skapar nätverk och bygger upp kontakter mellan olika aktörer

Barnombudsmannens 20-årsjubileumsseminarium

Barnombudsmannens byrå grundades 2005. För att fira 20-årsjubileet ordnade barnombudsmannens byrå ett jubileumsseminarium med temat Hållbar barndom.

Jubileumsseminariet ordnades i festsalen i huvudbyggnaden vid Jyväskylä universitet 28.8.2025 i samarbete med resursvishetssamfundet JYU.Wisdom vid Jyväskylä universitet. Under evenemanget hördes intressanta och mångsidiga anföranden om temat.

Jubileumsseminariets program

- Barnombudsman Elina Pekkarinens välkomstord
- Rättigheter i anslutning till barnets miljö i Finland | forskardoktor Milka Sormunen, Helsingfors universitet
- Barnets rättigheter och planetärt välbefinnande | forskningsprofessor Sofia Laine, Ungdomsforskningssällskapet & universitetslektor Panu Halme, Jyväskylä universitet, JYU. Wisdom
- Social hållbarhet och barns ställning | forskningsprofessor Heikki Hiilamo, Helsingfors universitet
- Kaffe och tårta
- Hur har barnets rättigheter utvecklats på 20 år? | jurist Merike Helander, barnombudsmannens byrå
- Development of children's rights in Estonia | Andres Aru, direktör för avdelningen för barns och ungas rättigheter, Estlands justitiekanslersämbete
- Paneldiskussion | barnombudsmän Elina Pekkarinen och Maria Kaisa Aula samt Katri Makkonen
- Mingel och tilltugg

Anförandenas diapresentationer finns på webbplatsen lapsiasia.fi/-/juhlaseminaari

12 CRC/C/98/D/153/2021 och CRC/C/99/D/161/2021.

13 CRC/C/98/D/187/2022, CRC/C/99/D/188/2022, CRC/C/99/D/201/2022, CRC/C/98/D/203/2022 ja CRC/C/98/D/214/2023.

Barnombudsmannadelegationen som stöd för barnombudsmannens arbete

Barnombudsmannens stöd och centrala nätverk är barnombudsmannadelegationen. År 2025 tillsattes en barnombudsmannadelegation för perioden 1.1.2025–31.12.2029. Statsrådet har tillsatt en barndelegation för att främja barnens ställning och rättigheter samt myndigheternas samarbete kring dessa. Medlemmarna i delegationen representerar på ett mångsidigt sätt olika yrkes- och förvaltningsområden, regional och lokal nivå samt organisationer.

Barnombudsmannadelegationen sammanträdde fyra gånger under året. Det första mötet var ett konstituerande möte och vid de övriga mötena behandlades frågor som gäller barnombudsmannens tyngdpunkt under året, dvs. jämlikhet i utbildningen. En arbetsgrupp för barnforskning tillsattes under barnombudsmannadelegationen.

Möte 20.3.2025, konstituering

Inledningsanföranden

- Barnombudsmannens uppgift och strategi 2025–2029 | barnombudsman Elina Pekkarinen
- Barnombudsmannadelegationens uppgifter och praktiska ärenden | barnombudsmannadelegationens sekreterare, överinspektör Katja Mettinen
- Uppgiften för och verkställandet av den nationella barnstrategin 2024–2027 | ledande sakkunnig Liisa Jokinen, den nationella barnstrategin

Möte 22.5.2025 om invandring och jämlikhet i utbildningen

Inledningsanföranden

- Barn och utbildning med invandrarbakgrund – synpunkter på nationella utvärderingar | enhetschef Salla Venäläinen, Nationella centret för utbildningsutvärdering
- Rektorns synpunkter på skolvardagen för barn med invandrarbakgrund | rektor Marjaana Ylönen, Lausteen koulu, Åbo stad

Möte 11.9.2025, om reformen av stödet för inläring och barnets rättigheter

Inledningsanföranden

- Stödet för inläring och skolgång förnyas inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen | undervisningsråd Merja Mannerkoski, undervisnings- och kulturministeriet
- Observationer om förnyelsen av stödet för inläring | professor Markku Jahnukainen, Helsingfors universitet
- Förnyelse av stöd för inläring genom Valteris handledningsarbete | handledande lärare Tiina Heikkinen, Valteri

Möte 13.11.2025 om jämlikhet i utbildningen ur barnens synvinkel, särskilt med tanke på barnens bakgrund

Inledningsanföranden

- Jämlikhet i utbildningen i Finland | forskningsledare Hannu Karhunen, Forskning om arbete och ekonomi Labore
- Plock ur enkäten Hälsa i skolan 2025 | utvecklingschef Jenni Helenius, Institutet för hälsa och välfärd
- Barnens synpunkter på likabehandling inom utbildningen | specialforskare Terhi Tuukkanen, barnombudsmannens byrå

Barnombudsmannadelegationens sammansättning 2025

Ordförande:	barnombudsman Elina Pekkarinen
Vice ordförande:	ledande sakkunnig Liisa Jokinen, från och med 4.9.2025 ledande sakkunnig Kirsi Pollari, den nationella barnstrategin
Sekreterare:	överinspektör Katja Mettinen, barnombudsmannens byrå
Medlem:	social- och hälsovårdsministeriet, direktör Elina Palola, från och med 30.4.2025 direktör Reija Klemetti
Suppleant:	arbets- och näringsministeriet, ledande sakkunnig Janne Savolainen
Medlem:	undervisnings- och kulturministeriet, direktör Henni Axelin
Suppleant:	miljöministeriet, överarkitekt Antti Autio
Medlem:	inrikesministeriet, polisinspektör Arto Hietanen
Suppleant:	utrikesministeriet, juridisk specialsakkunnig Satu Sistonen
Medlem:	justitieministeriet, specialsakkunnig Liisa Männistö
Suppleant:	VATT Statens ekonomiska forskningscentral, specialforskare Maarit Olkkola
Medlem:	Utbildningsstyrelsen, undervisningsråd Kati Costiander
Suppleant:	TIEKE Utvecklingscentralen för informationssamhälle rf, Mikko Eloholma, påskyndare av digital kompetens
Medlem:	Institutet för hälsa och välfärd, ledande sakkunnig Päivi Lindberg
Suppleant:	Folkpensionsanstalten, centrets chef Heli Hänninen, från och med 8.9.2025 ledande jurist Johanna Aholainen
Medlem:	Regionförvaltningsverken, överdirektör Ilkka Horelli
Suppleant:	Statistikcentralen, utvecklingschef Anna Pärnänen
Medlem:	Polisstyrelsen, polisinspektör Pekka Heikkinen
Suppleant:	Migrationsverket, direktör Olli Snellman
Medlem:	Nationella centret för utbildningsutvärdering, utvärderingsråd Jani Goman
Suppleant:	Barnläkarföreningen i Finland rf, hedersordförande, professor Jussi Mertsola
Medlem:	Centralförbundet för Barnskydd rf, verksamhetsledare Ulla Siimes
Suppleant:	Självständighetsjubileets barnstiftelse Itla, utvecklingsdirektör Tiina Ristikari, från och med 4.3.2025 verkställande direktör Katri Vataja
Medlem:	Mannerheims Barnskyddsförbund rf, direktör för påverkansarbetet Esa Iivonen
Suppleant:	Kyrkostyrelsen, direktör Jarmo Kokkonen
Medlem:	Finländska sällskapet för barndomsforskning rf, ordförande Elina Weckström
Suppleant:	Ungdomsforskningssällskapet rf, forskningsdirektör Eila Kauppinen
Medlem:	Finlands UNICEF, direktör för den offentliga förvaltningen Milla Aaltonen
Suppleant:	Handikappforum rf, skol- och arbetslivsexpert Liisa-Maija Verainen
Medlem:	Kommunförbundet, utvecklingschef Jarkko Lahtinen
Suppleant:	Representant för välfärdsområdena, servicelinjedirektör för barn, unga och familjer Titta Pelttari

Barnombudsmannen har dessutom kallat följande instanser eller personer som permanenta sakkunniga i delegationen:

- Företrädare för Riksdagens justitieombudsmans kansli, referendarieråd Piatta Skottman-Kivelä
- JYU.Wisdom resursvishetssamfund, universitetslektor Katri Savolainen
- diskrimineringsombudsmannens byrå, specialsakkunnig Matti Jutila
- universitetsforskare Arto K. Ahonen
- forskningsprofessor Heikki Hiilamo
- forskningsprofessor Taina Laajasalo
- professor Christina Salmivalli

De permanenta sakkunniga och barnombudsmannens byrås personal har yttrande- och närvarorätt i delegationen.

Sammansättningen av arbetsgruppen för barnforskning 2025

- PeD, teamchef, utvecklingschef Jenni Helenius, Institutet för hälsa och välfärd
- ED, specialforskare Ramin Izadi, VATT Statens ekonomiska forskningscentral
- PeD, universitetslektor Jaana Juutinen, pedagogiska och psykologiska fakulteten, Uleåborgs universitet
- SVD, specialforskare Antti Kivijärvi, Ungdomsforskningssällskapet
- FD, forskardoktor Leea Lakka, fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi, Östra Finlands universitet
- SVD, universitetslektor Tuuli Lamponen, fakulteten för samhällsvetenskaper, Tammerfors universitet
- TkD, forskardoktor Veera Moll, fakulteten för den byggda miljön, Tammerfors universitet
- GD, universitetslektor Sanna Palomäki, idrottsvetenskapliga fakulteten, Jyväskylä universitet
- PeD, forskardoktor Jonna Pulkkinen, Forskningsinstitutet för utbildning, Jyväskylä universitet
- SVD, utvecklingsdirektör Laura Yliruka, Självständighetsjubileets barnstiftelse Itla
- SVD, specialforskare Terhi Tuukkanen, barnombudsmannens byrå (ordf.)

Barnombudsmannens byrå

Personal

Barnombudsman Elina Pekkarinen

Kommunikationsexpert Annaleena Aira

Jurist Merike Helander

Administrativ assistent Mari Laitinen

Överinspektör Katja Mettinen

Jurist Jenni Saukkola (t.f. fr.o.m. 28.7.2025)

Specialforskare Terhi Tuukkanen

Jurist Sonja Vahtera (tjänstledig fr.o.m. 28.7.2025)

Förvaltning och ekonomi

Barnombudsmannens byrå verkar inom justitieministeriets förvaltningsområde och är en del av Specialmyndigheterna inom justitieförvaltningen (OEV), som inledde sin verksamhet 1.1.2025. Ämbetsverket består av elva oberoende myndigheter och en enhet som tillhandahåller administrativa tjänster.

Barnombudsmannens lokaler fanns i Jyväskylä på adressen Vapaudenkatu 58 A och byrån hade en filial i Helsingfors på adressen Bangårdsvägen 9. Fram till den 30 september 2025 ansvarade ISS Palvelut Oy för rengöringstjänsterna och från och med den 1 oktober 2025 Lassila & Tikanoja Oyj i Jyväskylä och Palmia Oy vid filialen i Helsingfors. Terveystalo Oy tillhandahöll företagshälsovårdstjänsterna för barnombudsmannens byrå. Löne- och verksamhetsanslagen för barnombudsmannens byrå ingår i statens budget för justitieministeriets förvaltningsområde.

År 2025 uppgick barnombudsmannens omkostnader till sammanlagt 817 379 euro. Av omkostnaderna var personalkostnadernas andel 599 700 euro, hyrornas andel 53 930 euro och de övriga utgifternas andel 163 749 euro.

LAPSIASIAVALTUUTETTU
BARNOMBUDSMANNEN